

Quick scan flora en fauna

Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg

In opdracht van: Bureau Dwarsstraat

8 september 2017

Colofon

© 2017 Laneco / Bureau Dwarsstraat

Tekst en samenstelling: Ing. T. Brouwer
Projectleiding: Ir. D. van Pijkeren
Eindverantwoordelijk: Ir. D. van Pijkeren
Met medewerking van: -

Projectnummer: 90.17.02

In opdracht van: Bureau Dwarsstraat

Wijze van citeren: Brouwer, T., 2017. Quick scan flora en fauna Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg. Laneco, Ede.

Contact: Laneco
Mastbos 25
6718 HA Ede
www.laneco.nl

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

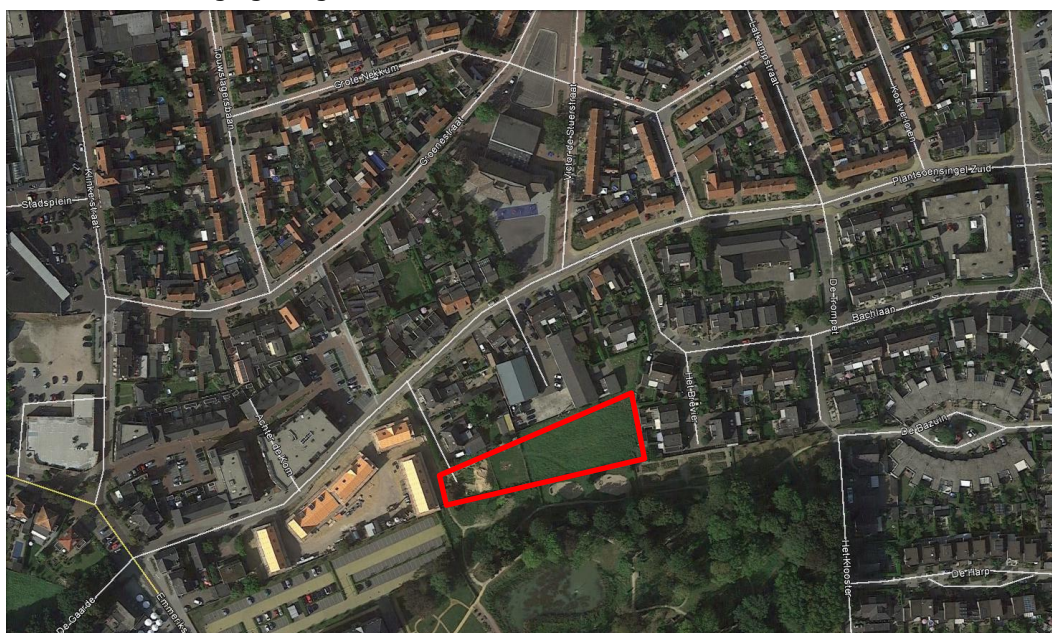
1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	WETTELIJK KADER.....	7
2.1	NATUURNETWERK NEDERLAND / ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR	7
2.2	WET NATUURBESCHERMING	7
3	TOETSING.....	10
3.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	10
3.2	GELDERS NATUURNETWERK	10
3.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	10
3.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	11
3.5	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN.....	11
4	CONCLUSIE.....	16
4.1	GELDERS NATUURNETWERK.....	16
4.2	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING	16
4.3	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN	16
4.4	WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING	17
4.5	CONSEQUENTIES	17
4.6	AANBEVELINGEN	17
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	19

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In het plangebied aan de Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg (gemeente Montferland) is voor een braakliggend terrein een bestemmingsplanwijziging voorzien. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving.

Globale begrenzing plangebied (rode lijn) Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg (ondergrond: Google Earth).

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde plant- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied ligt aan de Plantsoensingel Zuid in de bebouwde kom van 's-Heerenberg (gemeente Montferland, provincie Gelderland) en wordt omgeven door eengezinswoningen, bedrijfsgebouwen, lokale infrastructuur en de kloostertuin van voormalig klooster St. Bonifacius. Het plangebied bestaat uit een braakliggend terrein. Langs de randen is wat hogere ruigtevegetatie aanwezig, maar het grootste deel van het terrein bestaat uit open zandige grond met her en der wat pionierssoorten. Binnen het plangebied zijn geen bomen of struweel aanwezig.

Bebouwing is niet aanwezig in het plangebied; aan de noordkant grenst bebouwing direct aan het plangebied en aan de zuidkant staat een muur die het plangebied scheidt van de kloostertuin. Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig.

Indrukken van het plangebied aan de Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg (foto's: Laneco).

Binnen het plangebied is nieuwbouw voorzien, in welke vorm is in dit stadium onbekend.

2 WETTELIJK KADER

2.1 NATUURNETWERK NEDERLAND / ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

Een vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als NNN/EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 WET NATUURBESCHERMING

2.2.1 *Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Wet Natuurbescherming die per 1 januari 2017 van kracht is geworden. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

2.2.2 *Onderdeel houtopstanden*

Het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Wet Natuurbescherming valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Wet Natuurbescherming om de betreffende grond binnen 3 jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een ontheffing of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Wet Natuurbescherming als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten de bebouwde kom-boswet liggen
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer
- rijbeplantingen die meer dan twintig bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen

---

2.2.3 Onderdeel soortbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Wet Natuurbescherming bepalend. De Wet Natuurbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrictlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime (zie paragraaf 2.2.2), als volgt in de Wet Natuurbescherming opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen
- Artikel 3.1 lid 3: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben
- Artikel 3.1 lid 4 en 5: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort

Habitatrictlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 3.10 lid 1a: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
- Artikel 3.10 lid 1c: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Soorten van de Vogelrichtlijn:
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwilderde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:
Dit zijn alle soorten van bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- Nationaal beschermde soorten:
Dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Als een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Voor soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats;
- De volksgezondheid, de openbare veiligheid in het geding is;
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Voor vogels gelden voorwaarden uit de Vogelrichtlijn:

- De volksgezondheid en de openbare veiligheid in het geding is;
- Veiligheid van het luchtverkeer in het geding is;
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Naast beschermde dier- en plantensoorten, moet iedereen voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

---

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op een biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens zoals uit de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997), de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 2016), Amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers en Van Delft, 2009) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 28 augustus 2017 heeft ecooloog T. Brouwer van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 GELDERS NATUURNETWERK

Het plangebied midden in de bebouwde kom van 's-Heerenberg ligt niet in of direct nabij het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het dichtstbijzijnde GNN-gebied ligt op circa 200 meter ten westen van het plangebied en bestaat uit een bosstrook langs de Emmerikseweg. Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan GNN verloren. Ook is er door de voorgenomen ontwikkeling geen sprake van externe invloeden op de GNN.

Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeheerplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

3.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied langs de Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg ligt op circa 6,5 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand van het plangebied. Door de herontwikkeling van het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied

verloren. Ook worden externe effecten op Natura 2000-gebieden, door bijvoorbeeld geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling en stikstof/ammoniak, gezien de ligging midden in de bebouwde kom, de afstand tot Natura 2000-gebieden en de tussenliggende elementen uitgesloten. Ook zal een eventuele ontwikkeling in dit vrij kleine plangebied niet leiden tot een dermate verhoogde verkeersintensiteit dat effecten worden verwacht op Natura 2000-gebieden.

3.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van 's-Heerenberg (gemeente Montferland). Het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

3.5 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTEN

In het kader van de Wet Natuurbescherming onderdeel soorten moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

3.5.1 Vaatplanten

Het plangebied bestaat uit een braakliggend stuk grond met pionier- en ruigtesoorten als akkerwinde (*Convolvulus arvensis*), bijvoet (*Artemisia vulgaris*), echte kamille (*Matricaria chamomilla*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), perzikkruid (*Persicaria maculosa*) en varkensgras (*Polygonum aviculare*). Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen; dergelijke habitats zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Beschermde plantensoorten worden dan ook niet verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten op strikt beschermde plantensoorten zijn daarom uit te sluiten.

Tegen de muur aan de zuidkant van het plangebied staan exemplaren van Japanse duizendknoop (*Fallopia japonica*). Deze invasieve exoot zorgt landelijk tot grote problemen. De soort is in staat zich snel uit te breiden en kan door de groeikracht van de wortelstokken schade toebrengen aan verhardingen, rioleringen en funderingen. Er wordt daarom geadviseerd om deze soort zo snel mogelijk (op een milieuvriendelijke manier) te bestrijden en bij de ontwikkeling van het plangebied, zoals bijvoorbeeld grondverzet, rekening te houden met de aanwezigheid van deze soort.

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

In en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), ree (*Capreolus capreolus*), vos (*Vulpes vulpes*), kleine marterachtigen en verschillende algemeen voorkomend soorten muizen en spitsmuizen (Huizinga, 2011; Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren). Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van boommarter (*Martes martes*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en steenmarter (*Martes foina*) (Huizinga, 2011; Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren).

Dassen prefereren bosrijke omgevingen en cultuurlandschappen met voldoende dekking. Het plangebied midden in de bebouwde kom met een grotendeels open zandgrond en een beperkte beschutting is niet van belang voor deze soort. Binnen het plangebied zijn geen bomen met eekhoornnesten of (grotere) holtes aanwezig, waardoor de aanwezigheid van boommarter en eekhoorn wordt uitgesloten. Ook zijn er binnen het plangebied geen gebouwen aanwezig voor de (overwegend gebouwbewonende) steenmarter. De aanwezigheid van steenmarter wordt daarom uitgesloten.

Van de Europees beschermde zoogdiersoorten zijn geen waarnemingen bekend uit de omgeving van het plangebied. Deze soorten worden hier vanwege het ontbreken van geschikte habitats ook niet verwacht.

Op basis van de archiefgegevens en biotoopinschattingen tijdens het veldbezoek wordt het voorkomen van niet-vrijgestelde nationaal en Europese beschermde grondgebonden zoogdiersoorten binnen het plangebied uitgesloten. Negatieve effecten op deze soorten zoogdieren zijn daarom uit te sluiten. Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast.

3.5.3 Vleermuizen

Vleermuizen zijn globaal in te delen in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn en daarom strikt beschermd in de Wet Natuurbescherming.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997; Huizinga, 2011; Broekhuizen *et al.*, 2016; www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals baardvleermuis (*Myotis mystacinus*), franjestaart (*Myotis nattereri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), meervleermuis (*Myotis daycneme*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn de franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis overwegend boombewonende soorten, baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis verblijven in zowel gebouwen als bomen en de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn overwegend gebouwbezonend.

Foerageergebied en vliegroute

Het plangebied is door het open karakter en de beperkt aanwezige begroeiing slechts van marginale betekenis als foerageergebied voor vleermuizen. De naastgelegen kloostertuin is door de aanwezigheid van opgaande begroeiing en waterpartijen veel geschikter als foerageergebied. Het plangebied is dan ook niet van essentieel belang en effecten op (essentieel) foerageergebied worden uitgesloten. Ook zijn er binnen het plangebied geen op- en doorgaande groenstructuren aanwezig die een functie kunnen hebben als geleidend element in een vliegroute van vleermuizen.

Verblijfplaatsen

Binnen het plangebied zijn geen bomen aanwezig met voor vleermuizen geschikte holtes. Aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten vleermuizen wordt dan ook uitgesloten. Vanwege het ontbreken van bebouwing worden verblijfplaatsen van gebouwbezonende soorten vleermuizen ook uitgesloten. Effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen worden uitgesloten.

3.5.4 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn in en om het plangebied onder andere de vogelsoorten houtduif (*Columba palumbus*), kauw (*Corvus monedula*), merel (*Turdus merula*) en Turkse tortel (*Streptopelia decaocto*) gehoord en gezien. Alle vogels en dan specifiek hun verblijfplaatsen (nesten) zijn strikt beschermd in de Wet Natuurbescherming. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd.

Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

Vanwege het ontbreken van opgaande begroeiing, zoals bomen en struweel, en bebouwing wordt aanwezigheid van nesten van vogels waarvan het nest jaarrond is beschermd uitgesloten. Ook vormt het plangebied geen essentieel onderdeel van het leefgebied van deze soorten. Door de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen kunnen effecten op beschermde vogelsoorten worden uitgesloten.

3.5.5 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen e.d. en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig, waardoor de voorgenomen ontwikkeling geen effect heeft op voortplantingswater van amfibieën. Ook is het plangebied door het grotendeels open karakter en het ontbreken van dekking ongeschikt als landhabitat voor amfibieën. Het open zandige terrein is potentieel geschikt als landhabitat voor rugstreeppad, maar vanwege het ontbreken van geschikt voortplantingswater (ondiep en snel opwarmend) in de omgeving van het plangebied wordt de soort hier niet verwacht. Negatieve effecten op amfibieën zijn daarom uit te sluiten.

Aangezien rugstreeppad wel in staat is om gebieden snel te koloniseren, dient voorkomen te worden dat deze soort zich alsnog vestigt op de ingreeplocatie door het treffen van maatregelen: voorkom het ontstaan van waterhoudende laagtes en beperkt braaklegging in de periode april tot oktober.

3.5.6 Reptielen

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse soorten zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Aangezien dergelijke situaties niet aanwezig zijn in het plangebied, worden er geen reptielen binnen het plangebied verwacht. Effecten op reptielen kunnen dan ook worden uitgesloten.

3.5.7 Vissen

Vanwege het ontbreken van watergangen binnen het plangebied, zijn effecten op beschermde vissoorten uit te sluiten.

3.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatie specifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in het plangebied niet aanwezig. Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

---

4 CONCLUSIE

Aan de Plantsoensingel Zuid te 's-Heerenberg (gemeente Montferland) is op een braakliggend terrein nieuwbouw voorzien. Om dit mogelijk te maken is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk. Hiervoor moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

4.1 GELDERS NATUURNETWERK

Het plangebied ligt niet in of direct nabij het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte aan GNN verloren. Ook is er door de voorgenomen ontwikkeling geen sprake van externe invloeden op de GNN.

Overige beleidskaders

Er zijn geen andere beleidskaders uit het Natuurbeleidsplan (NBP) van toepassing in het plangebied. Voor de voorgenomen ontwikkeling zijn er in het kader van het NBP dan ook geen consequenties te verwachten.

4.2 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied te 's-Heerenberg ligt op circa 6,5 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Door de herontwikkeling van het plangebied gaat geen oppervlakte aan Natura 2000-gebied verloren. Ook worden externe effecten op Natura 2000-gebieden, door bijvoorbeeld geluid, licht, menselijke aanwezigheid, trilling en stikstof/ammoniak, gezien de ligging midden in de bebouwde kom, de afstand tot Natura 2000-gebieden en de tussenliggende elementen uitgesloten. Ook zal een eventuele ontwikkeling niet leiden tot een dermate verhoogde verkeersintensiteit dat effecten worden verwacht op Natura 2000-gebieden.

4.3 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van 's-Heerenberg (gemeente Montferland). Het onderdeel houtopstanden van de Wet Natuurbescherming is dan ook niet van toepassing.

4.4 WET NATUURBESCHERMING – ONDERDEEL SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Wet Natuurbescherming dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

Van de overige in de omgeving voorkomende (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde planten- en/of diersoorten worden geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van het leefgebied verwacht in het plangebied. Zoals al eerder vermeldt, kunnen nesten van vogels worden verstoord als in het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

4.5 CONSEQUENTIES

Twee algemene voorwaarden vanuit de Wet Natuurbescherming zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - werkzaamheden, zoals graafwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4.6 AANBEVELINGEN

Er is een aanbeveling ten aanzien van een soort die nu niet worden verwacht, maar het plangebied tijdens de bouw kan koloniseren:

- Rugstreepad: Voorkom het ontstaan van waterhoudende laagtes en beperkt braaklegging in de periode april tot oktober

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Het aanleggen van wat kleinschalige elementen, zoals hagen en/of bosjes rondom de nieuwbouw is positief voor alle in de omgeving levende vogels en zoogdieren;
- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;

-
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouw vleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger op verschillende windrichtingen open stootvoegen van 2 cm bij 5 cm breed aan te brengen. Een andere optie is het creëren van 2 cm ruimte achter houten gevelbetimmering of het aanbrengen van kierende planken;
  - Ook kunnen nieuw te bouwen woningen geschikt worden gemaakt voor huismussen en gierzwaluwen door het aanbrengen van neststenen in de muur of het plaatsen van vogelvides of het één dakpan hoger plaatsen van vogelschroot. Verder kunnen overstekende randen (de nokpan) e.d. worden gebruikt om ruimtes onder te creëren die door vogels als broedplaats worden gebruikt (ongeveer 3,5 cm is voldoende);
  - Binnen het plangebied is Japanse duizendknoop aanwezig. Er wordt geadviseerd om deze soort zo spoedig mogelijk (op een milieuvriendelijke manier) te bestrijden om verspreiding te voorkomen.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur in Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Huizinga, 2011. Werkatlas zoogdieren van Gelderland. Zoogdieratlas.nl

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Websites:

services1.arcgis.com/onNgFGfh3zOPcUU0/arcgis/rest/services/Kaart_GNN_verbzones/FeatureServer

www.ravon.nl

www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx

www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen

www.verspreidingsatlas.nl/planten

www.verspreidingsatlas.nl/reptielen

www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren

www.vleermuis.net

www.vogelatlas.nl